

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль
районының Тенеш шәһәр тибындагы поселогының Советы**

КАРАР

Тенеш ш.т.п.

№ 100-рс

**Поселок Советы тарафыннан кабул ителде – “19” апрель 2019 ел
Тенеш поселогы Башлыгы кул куйды – “19” апрель 2019 ел**

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Тенеш шәһәр тибындагы поселогы” муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органының законына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы Нигезләмәне раслау турында

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тенеш шәһәр тибындагы поселогы” муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының “Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тенеш шәһәр тибындагы поселогы” муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законга һәм муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр мониторингы үткәрү буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында, “Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тенеш шәһәр тибындагы поселогы” муниципаль берәмлеге Уставына таянып, “Кама Тамагы муниципаль районының Тенеш шәһәр тибындагы поселогы” муниципаль берәмлеге Советы **КАРАР КЫЛДЫ:**

1. “Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Тенеш шәһәр тибындагы поселогы” муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органының законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы Нигезләмәне расларга.

2. “Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Тенеш авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарына:

үз нормаларын ижат итү эшчәнлегендә әлеге Карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәләше өчен жаваплы затларны билгеләргә;

жаваплы затлар тарафыннан билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. “Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тенеш шәһәр тибындагы поселогы” муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органына муниципаль норматив хокукый актларның законнарға, муниципаль берәмлек уставына туры килүен системалы контрольдә тотуны гамәлгә ашыру максатында мониторинг үткөрүне тәмин итә торган муниципаль норматив хокукый актлар кабул итәргә.

2. Әлеге Карарны Татарстан Республикасы, Кама Тамагы муниципаль районы, Тенеш ш.т. б., Ленин урамы, 8 йорт; Татарстан Республикасы, Кама Тамагы муниципаль районы, Тенеш ш. т. п., Пионерская урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә, шулай ук Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында һәм Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының “Интернет” мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге Карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

**“Татарстан Республикасы Кама
Тамагы муниципаль районы
Тенеш шәһәр тибындагы поселогы”
муниципаль берәмлеге Башлыгы**

И. Т. Гиниятов

**“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Тенеш шәһәр тибындагы поселогы” муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый актларының һәм законнары үзгәрешләренен мониторингын үткәрү турындагы
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. “Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Тенеш шәһәр тибындагы поселогы” муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының закон һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба - мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм план эшчәнлеген, муниципаль актларны кабул итүне (басмасын) тәмин итү өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, яки үз көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгаруны) күздә тоту.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Кама Тамагы муниципаль районының юридик хезмәте (юридик бүлеге) һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып түбәндәгеләр тора:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында, муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, пробелларны бетерү, хокукый жайга салуда кабатлау;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренә (нормаларының) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау;

куллану хокукының эффектлылыгын арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үз эченә үзгәрешләрне жыюны, гомумиләштерүне, анализлауны һәм бәяләүне ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенә башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары;

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Тенеш шәһәр тибындагы поселогы” муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актлар.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып түбәндәгеләр тора:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренә вәкиллеке органнары депутатларының муниципаль актларының камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган мөрәжәгатьләр:

Татарстан Республикасы юстиция Министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарэ органнары үткэрэ торган конференциялэрнең, семинарларның, ачык тыңлауларның, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторингны үткэрү тәртибе

8. Жирле үзидарэ органнары элге Нигезлэмәнең 4 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткэрәләр.

Мониторинг үткэрү максатларында, эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткэрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг түбәндәге анализ аша башкарыла:
элге Нигезлэмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;
федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы) ;
прокурор актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарэ органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткэрелгән нормалар ижат итү эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында, муниципаль берәмлекнең жирле үзидарэ органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

“Гарант” мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольгә куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

“Гарант” мәгълүмат системасын хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү;

“Кодекс” мәгълүмат компаниясенең “региональ законнар Аналитигы” автоматлаштырылган мәгълүмат системасы муниципаль актларының законнарға туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында, башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, элге Нигезлэмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда,

түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда, жирле үзидарә органы компетенциясенә чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый акты кулланганда, хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмаулар) ;

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы;

муниципаль акты аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актының үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәргүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренең вәкилләре органнары депутатларының мөрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор жавабы актларыннан тыш, мониторинг “Россия Федерациясе прокуратурасы турында”гы Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган карарлардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән очрақларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очрақта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге Нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тотат.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәгеләрне алырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү башкаручылары турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү чоры турында мәгълүмат;

хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәрү нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәгеләрне алырга мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда кертү өчен җибәрелә.

Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган анда булмаган муниципаль актлар җибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләнгән булырга мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукый ижат итү эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарэ органнары карамагына караган тиешле хокукый жайга салу өлкөсөндө федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен жаваплы затлар шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплы.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнырга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр (гамәл кылмаулар) өчен законнар нигезендә жирле үзидарэ органнары житәкчеләре жаваплы.